

ДО БІОГРАФІЇ Ф.Л.ЕРНСТА

Федір (Теодор) Людвигович Ернст - історик мистецтва, пам'яткоохоронець, син німецького колоніста - народився 28.10.(9.11) 1891 р. у м.Київ¹. Батько його - Людвиг Карлович - тривалий час працював у Київському страховому товаристві "*Надія*". Потім на позичені гроші купив у Глухові три десятини землі, де побудував шпагатний завод. Сюди 1897-1898 рр. перевіз свою сім'ю. Тут 1900 р. молодший син Федір вступив до Глухівської чоловічої гімназії, де здобув середню освіту. У 1909 р. за успіхи у навчанні був нагороджений срібною медаллю. У атестаті зазначалося, що Ф.Ернст має відмінні успіхи, особливо у фізиці та історії. Під час навчання в гімназії приятелював з Г.І.Нарбутом, який відіграв важливу роль у формуванні його як особистості².

Вступив на філософський факультет Берлінського університету. Кошти на навчання дав йому дядько - відомий київський лікар Нізе. Але влітку 1910 р., провчившись два семестри, він повернувся до Києва, де продовжив освіту на історико-філологічному факультеті Університету св.Володимира. Через кілька місяців перевівся на кафедру мистецтв цього ж університету, яку очолював професор Г.Г.Павлуцький. Під його впливом молодий студент почав наукову й дослідницьку діяльність у Київському художньому музеї: написав конкурсну працю "*Київська архітектура XVII-XVIII століть*", за яку отримав золоту медаль³. Молодий історик співпрацював з журналом "*Україна*", відвідував засідання Наукового товариства ім.Шевченка, слухав лекції членів "*Старої громади*", був членом прогресивного гуртка студентів Київського університету.

З початком Першої світової війни, згідно з розпорядженням поліції, був відправлений до Оренбурга, а потім у Челябінський повіт Оренбурзької губернії. У квітні 1917 р. Ф.Ернст прийняв підданство Росії, а 12 квітня 1917 р. приїхав до Києва. Наступного року закінчив Київський університет. Його залишили на кафедрі історії мистецтв для підготовки до викладацької роботи. З 1 квітня 1919 р. Ф.Л.Ернст став інспектором Всеукраїнського комітету охорони пам'яток мистецтв і старовини. Працюючи в органах наркомосвіти, вчений перевіз до Всеукраїнського історичного музею і музею Академії

художеств у Києві велику кількість предметів мистецтва і старовини, що були у палацах, володарі яких виїздили за кордон. Багато зробив для Лаврського музею культів та Київської картинної галереї: влаштував виставки картин Т.Шевченка, Г.Нарбута, О.Кравченка. Дуже цікавою є його праця *“Шевченко як маляр на тлі доби”*.

З 1922 до 1924 рр. Ф.Ернст читав лекції студентам у художньому та архітектурному інститутах у Києві. А з 1923 р. десять років завідував художнім відділом Всеукраїнського історичного музею ім.Т.Г.Шевченка.

23 жовтня 1933 р. Федора Людвиговича заарештували⁴, а в 1934 р. його засудили до трьох років виправних робіт і вивезли до Біломор-Балтійських таборів. Відбуваючи покарання, мистецтвознавець створив музей у снт Повенець, а звільнившись у 1936 р., очолив музей будівництва каналу Москва-Волга в м.Димитров. В 1938 р. була відкрита Казахська національна художня галерея, де Ф.Ернст виконував обов'язки заступника директора. 26 червня 1938 р. він виїхав до Уфи, де працював заступником директора по науці Башкирського художнього музею.

Та недовго перебував на волі Федір Ернст. 16 липня 1941 р. його знову заарештували, звинувативши у контрреволюційній, антирадянській діяльності. Особлива нарада при НКВС СРСР 10 жовтня 1942 р. прийняла рішення: *“Ернста Федора Людвіговича, він же Львович, за зраду Батьківщині і антирадянську агітацію - розстріляти. Особисте майно конфіскувати”*⁵. 28 жовтня 1942 р. вирок було виконано. Реабілітований посмертно.

⁴Побожій С.Л. Ернст Федір (Теодор) Людвигович // Енциклопедія Сумщини (матеріали). Випуск III. Діячі науки. - Суми, 1999. - С.24-26.

²Він же. На знаменитій Києво-Московській: краєзнавчий пошук // Панорама Сумщини. -1991. - 31 жовтня.

¹Він же. Ернст Федір (Теодор) Людвигович // Сумщина в іменах: Енциклопедичний довідник. - Суми, 2003. - С. 146.

*Білокін С.Л. Щоденник Федора Ернста як пам'ятка української культури 1920-30-х років // Північне Лівобережжя та його культура XVIII-початку XX століть. - Суми, 1991. - С.49.

⁵Звагельський В.Б. Брати Ернст// Реабілітовані історією. Сумська область. У трьох книгах. - Книга перша. - Суми, 2005. - С.445.